

xxiv, 81); i la *solareta* «el rellano de entrada de un piso» Bielsa (1965). Amb el sentit de «secadero» va passar ocasionalment com a catalanisme al castellà antic: dos exemples en un doc. d'Àvila a. 1303 (JAPascal, *Cuadernos Abulenses*, 1984, 64).

El mot està copiosament representat a la toponímia de tot el domini (*El Soler* ross., *Soleràs* Garrigues, i compostos com *Solervicens*, *Solergibert* arreu); com a NP *En Soler* ja a. 1250 (PPujol, *DocVgUrg.*, 15.1). «Grenier, plancher etc.» en gascò pirinenc i altres parlars occitans (Rohlf, *Le Gc.*, § 293). I del gallo-romànic degué passar a l'al. *söller*, i al basc: *sollharu* «granero» lab., en la Gram. d'Urte (c. 1700) i *solleru* ja en el baix-navarrès Leizarraga (1571). El *TdF*, amb la definició de *soulié* «galerie, terrasse exposée au soleil», sembla derivar-ho de SÖLEM, però P. Lebel rectifica en «étage supérieur, grenier» i deriva de SÖLUM, notant amb raó que si fos un graner exposat al sol també ho estaria a la pluja (*Rom.* LXVII, 364-7); J. E. Dufour l'assenyala estès amb aquest significat a tots els àmbits del frprov. i del francès; *solarium* «exploitation rurale» en el Roergue, *Cartulari* de Concas (*Rom.* LXIII, 511-518).

*Solera* [1868, *SLiCosta*: «jàssera que posada de llarg a llarg sobre la paret mestra, reb o apoya 'ls caps de les bigues» i diverses accs. nàutiques i artillers de bigues o peces de fusta], altres en el *DAG*. 'llindar o peu de la porta d'entrada' a l'Alcúdia de Beo. D'altra banda es tracta de fons o recipients: emp. 'fons del cup': «Encara no estàs llest de --- ja comences a aparar bótes al celler i a --- netejar, pulcre com ets, la *solera* i les parets del cup ---», Coromines (a l'empordanès Salvador Albert, *Cartes d'un Visionari*, VIII, § 25, 117); la *suléra* 'el sòl del forn del pa' Tor de V. Ferrera (1932); la *soléra* 'la base de pedra del partidor de la sèquia' Museros, 1962. «Descobriren la *solera*, ço és tragueren les lloses que recobrien el sostre pla d'una casa» explicant ἀπεστέγανον τὴν στέγην de St. Marc II, 4, Carteres-Llobera, *Sinopsi Evangèlica*, p. 28.

*Assolar* 'enderrocar' és especialment val., i no en sé notícies anteriors al Busa-N., 1507, d'on passa al *DTO.* (1647; *assolar-se DTO.* 1670) i el Pseudo-Boades. En la Cançó nacional dels Segadors és 'arruïnar, perjudicar': «el pa que no era blanc - deyan qu'era massa negra: / lo davan a-n-els cavalls sols per *assolà* la terra», MilàF (*Romlo.*, 81.14). «Dos casetes mitj *assolaes*», «l'*assolens*», MGadea (*T. del Xè* I, 21; I, 282, 237, 341). Se sent per tot el P. Val. des de Sorita i Traiguera fins a Castalla i Xixona, sobretot parlant d'edificis avui destruïts: el *molí tal està assolat*. O tota una població «Benimarzoc era un poblet, però està *assolat*» V. de Gallinera. És clar que també en temps personals: «El Molí de Favara l'*assolaren* perquè dien que reunflava la sèquia» Mislata; «--- sí però l'*assolaren*» Carlet.

Sobretot *assolat*, part., d'un cap a l'altre del país: «és un maset mig *assolat*; la *Fàbrica* G. està *assolada*» Sorita; «La Venta de la Carrasqueta i el Mas La Castellana ara estan *assolats*» Xixona. Qualificant llocs o

cases destruïts, en tinc cites de Traiguera, Sta. Magdalena de Polpís, Coves de V., Catí, Almenara, l'Enova, Càrcer, Bèlgida, Aiello de Rugat, Ràfol de Salem, Penàguila, Orba. Un *assolat* apareix substantivat a Morvedre: 5 llocs que porten nom l'*Assolat del Tuto*, *Els Assolats de Penyanegra* (1962); també a Alzira: l'*assolat de l'Aixavegó*, que ja m'havien anunciat com a apeñatiu: «prop de la Cova del M. hi ha un *assolat*». Més rarament amb afèresi: «Pla del Cortal *Solat*» Barx. *Assolacambres*.

Acc. diferent: *assolar-se* «dipositar-se al fons, fent solatge, una substància pulverulenta continguda en un líquid», Fontserè, *Ci. F. Nat.*, p. 245. A la Font de la Figuera: «el most és el líquid que s'obté després de premsada la brisa, el qual most després del bull de la fermentació, s'ha d'*assolar*, i quan s'*assola* el vi el solatge que es forma es diu *sonta*», J. G. M. 1957. *Assolador*. *Assoladura* (Busa-N.). *Assolació* (Belv.).

*Dessolar* tr. 'fer estralls (al bestiar), fer-ne matança', AMAlcover (bestiar de llana de Manacor, *BDLC* VII, 159). *Ensolar* 'ficar en l'anus': «porten unes xeringes que Déu vos en gord d'*ensolar*-vos-en una xeringada», Pous i Pagès (*Empordan.*, 76), pensant en les que han esdevingut lloc comú d'ençà del *Malalt Imag.* de Molière i la «grandiosa xeringa» d'AMAlcover (*Contarelles*, 452), *ensolat*.

*Entresòl*. Primer ho trobo només en forma castellana: «DE LA ESCALA; ENTRESUELOS; ARCHIU --- *cavalcador*, *barana*, *cancells*, *replà*, *estudis* o *entresuelos*: inferiora cubícula»; *entresuelo DTO.* 1647; *entresol* o *entresuelo* Lab. *Entresolat*. +*Persolada* sembla que EnrValor li dona el sentit de 'passada d'arada, sembrada' o més aviat 'acta d'escampar terra vegetal': «Xarrell va comprar un tros de terra i --- com que era un llom no massa costerut, en va tallar els pins, hi va fer una *persolada* i ho abancalà; enmig va fer una casetta molt petita (una borja quasi) amb un aljub --- aquella *persolada* va fracassar i Xarrell ho va abandonar tot ---», narració que em comunica el 1973. *Ressol* 'escuralles' Àger (*DAG*). *Ressolar*. *Sobresolar* «una amiga d'un clergue, volent-se morir, manà que li *sobresolassen* les seues çabates», *Eiximplis* recull Ag. II, 24. En Arn. de Vilanova (*NCL* II, 108.9), Batllori entén *sotzsoles* com a adj. f. pl., cosa massa estranya: penso que deu ser *sotzsolés* per *-ers*, subst. m. pl. en el sentit de 'uns soterranis'. *Subsòl* [*DOrt.*], alguns van assajar, sense èxit, *sots-sòl*.

CPT.: *Solabatut* «peus *solabatuts* pel molt treball», Miquel Agustí, *Agr. del Prior.* (*DAG*). *Solapanda* val., nom d'un arreu d'animal de càrrega (S. XVIII, *DAG*) sembla compost de *sola* 'tita de cuiro' amb l'adj. *pando*, -a (veg. PANAR). *Solrames*; *solramades*. *Solrocar* *DAG*, més que cpt. sembla ser encruament de (*as*)*sol*lar amb *derrocar*. *Solrec*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: a *sòl de terra*, al *sòl*, el *sòl de*, en *sòl de*, *sòl/cap de la vall*, *sòl/cap de l'horta*, *Sòl de l'Horta*, *Sòl-de-la-Vall*, *sòl de la vila*, *Sòl de Vila*, *sòl-de-vila*, *sol-del-lloc*, *carreter del Sòl*, *sòl del terme*, *sòl de la mar*, *sol del bar*